

VRIES, Jan de (Amsterdam 11 februari 1890 – Utrecht 23 juli 1964).

Studeerde na zijn schoolopleiding te Amsterdam Nederlands en germanistiek en werd in 1919 leraar Nederlands aan de gemeentelijke HBS te Arnhem. De Vries kwam in die stad in aanraking met een intellectuele en literaire kring die weinig democratischgezind was en toonde zich daarin zelf ook een voorstander van autoritaire idealen. Zijn wetenschappelijke belangstelling ging primair uit naar de Germaanse oudheid en op dit gebied publiceerde hij veel. In 1926 volgde een hoogleraarschap in de

oud-Germaanse taal en letterkunde te Leiden. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog koos hij voor de Nieuwe Orde. Als nieuw benoemd voorzitter van het **Algemeen-Nederlands Verbond** bepleitte hij in het kader van de Nieuwe Orde een aansluiting van Nederland en Vlaanderen in woord en geschrift. Tegelijk koos hij in september 1940 openlijk voor het nationaal-socialisme. Hij aanvaardde de benoeming tot vice-president van de Nederlandsche Kultuurkamer en werd begunstiger van de Germaansche ss. Zijn Groot-Nederlandse en zijn nationaal-socialistische idealen stuitten bij het ANV op verzet en in 1941 trad hij daar als voorzitter af.

Na de oorlog volgde een veroordeling wegens collaboratie en werd hij in 1946 als hoogleraar te Leiden ontslagen. Ook de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen en de **Maatschappij der Nederlandse Letterkunde** sloten hem uit. Na zijn internering werkte hij van 1948 tot 1955 in het voortgezet onderwijs te Oostburg in Zeeuws-Vlaanderen. In de jaren 1950 en 1960 verschenen nog verschillende studies op het gebied van de keltologie, Germaanse mythologie en etymologie.

LITERATUUR: H. van der Hoeven, 'Jan de Vries', in *Biografisch woordenboek van Nederland*, II, 1985, p. 602-604; – A. Venema, *Schrijvers, uitgevers en hun collaborateurs*, 4 dln., 5 bdn., 1988-1992; – H. de Schepper en P. van Hees (red.), *Tussen Cultuur en Politiek. Het Algemeen-Nederlands Verbond 1895-1995*, 1995.

FRANK VAN BERNE